
Аграрна історія в іменах

Agrarian history in names

УДК 929Лисун[63-051+32-051]

DOI: <https://doi.org/10.31651/2413-8142-2025-35-Golysh-Lysytsya>

Grygoriy Golysh

Candidate of Sciences in History, Associate Professor, Director of M. Maksymovych Research Library, Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy, Cherkasy, Ukraine.

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5203-0859>

e-mail: biblioteka.cnu@gmail.com

Larysa Lysytsya

Candidate of Sciences in History, Associate Professor of the Department of Archeology and Auxiliary sciences of history, Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy, Cherkasy, Ukraine.

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9915-6325>

e-mail: lorlus@ukr.net

Bibliographic Description of the Article: Golysh, G. & Lysytsya, L. (2025). Dmytro Lysun: a famous agrarian and public-political activist. *Ukrainskyi Selianyn. [Ukrainian peasant]*, 35, 97–103. (In Ukraine). doi: <https://doi.org/10.31651/2413-8142-2025-35-Golysh-Lysytsya>

DMYTRO LYSUN: A FAMOUS AGRARIAN AND PUBLIC-POLITICAL ACTIVIST

Abstract. *The purpose of the proposed research is to analyze the main milestones of Dmytro Lysun's life as a talented organizer of agricultural production and a well-known public and political figure and patriot of Ukraine on the basis of archival documents and sources of personal origin.*

The scientific novelty of the article lies in the first in the national historiography scientific and personalistic comprehension of the life of the famous agrarian and public and political figure Dmytro Lysun.

The author's conclusions. *The processed empirical material provided a scientific reconstruction of the life of Dmytro Lysun and allowed to reveal his role in the modern history of Ukraine. The author substantiates the position that our contemporary became known in Ukraine as a talented organizer of agricultural production, who, thanks to innovative approaches and implementation of the best examples of world experience, ensured significant results of economic activity. At the same time, he demonstrated a consistent and unwavering patriotic position, and was constantly in the thick of social and political life. D. Lysun also gained fame as a well-known athlete and consistent promoter of a healthy lifestyle. His life became a model of service to Ukraine.*

Keywords: *Dmytro Lysun, personal history, life activity, agrarian, public and political figure, agricultural sphere, agricultural production, patriotism, sports.*

Григорій Голиш

кандидат історичних наук, доцент, директор наукової бібліотеки ім. М. Максимовича, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, м. Черкаси, Україна
ORCID <https://orcid.org/0000-0001-5203-0859>
e-mail: golgri@ukr.net

Лариса Лисиця

кандидатка історичних наук, доцентка кафедри археології та спеціальних галузей історичної науки, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, м. Черкаси, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9915-6325>
e-mail: lorlus@ukr.net

Бібліографічний опис статті: Голиш Г., Лисиця Л. Дмитро Лисун: відомий аграрій і громадсько-політичний діяч. *Український селянин*. 2025. Вип. 35. С. 97–10. doi: <https://doi.org/10.31651/2413-8142-2025-35-Golysh-Lysytsya>

ДМИТРО ЛИСУН: ВІДОМИЙ АГРАРІЙ І ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНИЙ ДІЯЧ

Анотація. *Мета* запропонованої розвідки – на основі архівних документів та джерел особового походження проаналізувати основні віхи життєдіяльності Дмитра Лисуна як талановитого організатора сільськогосподарського виробництва та відомого громадсько-політичного діяча й патріота України.

Наукова новизна статті полягає в першому у вітчизняній історіографії науково-персоналістичному осягненні життєдіяльності відомого аграрія й громадсько-політичного діяча Дмитра Лисуна.

Висновки. Опрацьований емпіричний матеріал забезпечив наукову реконструкцію життєдіяльності Дмитра Лисуна й дозволив розкрити його роль у новітній історії України. Обґрунтовано положення про те, що наш сучасник став відомим в Україні як талановитий організатор сільськогосподарського виробництва, який завдяки новаторським підходам і втіленню у практику роботи кращих зразків світового досвіду забезпечив вагомі результати господарської діяльності. Поряд із цим він демонстрував послідовну й нехитну патріотичну позицію, постійно перебував у вирі громадсько-політичного життя. Д. Лисун зажив слави і як відомий спортсмен, послідовний пропагандист здорового способу життя. Його життєдіяльність стала взірцем служіння Україні.

Ключові слова: Дмитро Лисун, персоналістика, життєдіяльність, аграрій, громадсько-політичний діяч, аграрна сфера, сільськогосподарське виробництво, патріотизм, спорт.

Постановка проблеми

Сьогодення історико-аграрна наука відзначається виразною зацікавленістю українських дослідників селянознавчою персоналістикою. Таке історіографічне явище цілком узгоджується з утвердженням антропоцентричних традицій гуманістичної історіографії. У центрі дослідницької уваги перебувають й відомі аграрні лідери, які поряд із успішною виробничою діяльністю зажили слави своєю активною громадянською позицією. Помітне місце у цій когорті належить Дмитру Олександровичу Лисуну – відомому організатору сфери сільськогосподарського виробництва, новатору, заслуженому працівникові сільського господарства України, знаному громадсько-політичному діячу й спортсмену. Його життя стало взірцем самовідданого служіння хліборобській справі й українському народові. Відтак обрана нами тема має беззаперечну актуальність, яка посилюється непростими викликами сьогоденної доби, пов'язаними з відсіччю агресії РФ проти України та необхідністю утвердження української ідеї, зокрема і через життєписи яскравих постатей нашої новітньої історії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Питанням життєдіяльності Дмитра Лисуна присвячена документальна повість одного з авторів цієї розвідки¹, стаття в аграрному часописі² і деякі матеріали в медійній періодиці. Отже, констатуємо недостатню розробку цієї персоналістичної теми, особливо на науковому рівні, що є додатковою мотивацією для її осягнення.

1 Голиш Г. М. Дмитро Лисун: від Гірників до Плешканів : документальна повість, спогади. Черкаси : Вертикаль, 2020. 270 с.

2 Гончар О., Сотніченко Ю., Лисун Л. Професійно і повсякчас. *Тваринництво України*. 2012. №6. С. 2–5.

Мета статті

Метою запропонованої статті визначено на основі архівних документів та джерел особового походження проаналізувати основні віхи життєдіяльності Дмитра Лисуна як талановитого організатора сільськогосподарського виробництва та відомого громадсько-політичного діяча й патріота України.

Виклад основного матеріалу

Для розуміння першоджерел формування основних якостей Дмитра Лисуна як людини й громадянина розкриємо ретроспективні факти його життєпису. Він народився 17 жовтня 1955 р. в селі Гірники Дубенського району на Рівненщині. Назване поселення стало відомим завдяки тому, що тут розташувався один із п'яти в Україні геодезичних об'єктів зі спадщини Василя Струве (визначений цим ученим ланцюг меридіальної дуги, який служив для вимірювання параметрів земної кулі), котрий, до речі, увійшов до реєстру матеріальних пам'яток всесвітньої спадщини ЮНЕСКО³. Батько майбутнього достойника – Олександр Антонович працював у колгоспі слюсарем, мав золоті руки й прищепив своїм спадкоємцям (Дмитро зростав зі старшим братом Миколою) велике працелюбство. А ще був віруючою людиною й разом із дружиною Ніною Іванівною (простою колгоспницею) виховував хлопчиків на засадах християнських чеснот.

Від свого дідуся Антона та батьків Дмитро дізнався, що в тамтешніх лісах були боївки вояків УПА, котрі боролися з ворогами України, і що з приходом радянських військ мало чи не половину гірниківчан цілими родинами після облав відправили в сталінські табори. Така доля спіткала його матір Ніну та її брата Павла, обох бабусь – Тетяну й Домну (вони й згинули в радянських катівнях), безногого дідуся Івана, який дивом вижив. Дядько Дмитра Володимир Янчак служив у дивізії СС «Галичина», піддавався репресіям з боку радянської влади, а ще один дядько – Володимир Касянчук від осені 1943-го став бійцем УПА й за цю свою «провину» відбув 15 років ув'язнення в Сибіру. Таке родинне оточення та відповідне батьківське виховання сприяли формуванню у Дмитра Лисуна ще з дитинства непохитних проукраїнських переконань.

З огляду на принизливий жупел «неперспективності», жодних культурно-освітніх закладів у Гірниках не було, а тому місцеві діти мусили навчатися в школах сусідніх сіл. Дмитро та його брат здобували освіту у восьмирічці сусіднього села Здовбиця. Навчання давалося хлопцеві досить легко; особливо успішним він був у вивченні предметів фізико-математичного циклу.

Уже із шостого класу хлопець брав участь у районних олімпіадах мало чи не з усіх шкільних предметів і неодмінно виступав на них успішно. Із нетерпінням чекав уроків фізкультури, завжди був першим у виконанні нормативів, а на спортивних змаганнях рівного йому в школі не було.

Після успішного закінчення восьмирічки Дмитро продовжив навчання в середній школі №7 м. Дубно. Успішно навчаючись, він поряд з цим вишукував можливості заробити якісь кошти, зокрема, під час літніх канікул працював на колгоспному полі, виконуючи обов'язки помічника комбайнера. Справжньою школою пізнання світу та громадянського змушнення стало для нього читання творів Т. Шевченка, І. Котляревського, І. Франка, Л. Українки, М. Коцюбинського, О. Бальзака, А. Стендаля та ін. Хлопець активно займався спортом, був переможцем районних змагань, опанував метання молота.

Після закінчення десятирічки у 1972 р. спробував вступити до Одеського мореходного училища, однак з цією мрією довелося розпрощатися після двох невдалих спроб. Утім, часу юнак не згаяв, пройшов курсове навчання й отримав права водія, механізатора, муляра і навіть телемайстра⁴.

3 Гірники. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki> (дата звернення: 30.04.2025).

4 Голиш Г. М. Дмитро Лисун: від Гірників до Плешканів : документальна повість, спогади. Черкаси : Вертикаль, 2020. С. 11–25.

Деякий час Дмитро Лисун працював робітником на ливарно-механічному заводі в Дубно, трактористом у місцевому господарстві, а відтак у березні 1973 р. з'явився й перший запис у його трудовій книжці та була започаткована трудова біографія завдовжки в 37 років⁵.

Здобути вищу освіту Дмитру випало в знаному столичному виші – Київській сільськогосподарській академії, де він опанував фах інженера-електрика. У студентські роки він заприятелював з дещо старшим від нього Іваном Зайцем (навчався на економічному факультеті, у подальшому – відомий український політик, народний депутат п'яти скликань). Юнаки гаряче дискутували з питань вітчизняної минувшини й сьогодення та неодмінно доходили спільної думки про те, що Україна має, зрештою, стати українською.

В академії Дмитро захопився вільною боротьбою, став учасником і переможцем міських, обласних, а згодом республіканських і навіть всесоюзних борцівських турнірів, зажив слави непереможного бійця. Невдовзі йому було присвоєно кваліфікацію майстра спорту СРСР.

Уже як дипломований спеціаліст, Дмитро розпочав свою трудову діяльність у листопаді 1978 р. на посаді головного інженера колгоспу в с. Башарівка на Рівненщині. Незабаром діяльного фахівця помітило районне керівництво й рекомендувало на відповідальну посаду головного інженера Райсільгоспенерго в Червоноармійську (нині Радивилів).

Через побутову невлаштованість родині Лисунів довелось оселитися в селі Велика Андрусівка Світловодського району, де вони проживали разом із батьками його дружини Людмили. А Дмитрові, котрий задля родини пожертвував перспективами кар'єрного сходження (у Червоноармійську мав очолити Райсільенерго), довелося вдовольнитися скромною посадою слюсаря-електрика Світловодського радіозаводу.

Тільки через два роки з'явилися варіанти більш відповідного рівню Дмитрової кваліфікації працевлаштування, серед яких він зупинив свій вибір на посаді головного інженера знаного тоді в Україні птахоплемрадгоспу «Подільський». Отак у 1983 р. родина Лисунів опинилася в Подільському на Золотоніщині. Згодом довелося попрацювати Дмитру й заступником директора цього господарства, надалі упродовж кількох місяців – інструктором Золотоніського райкому партії⁶. Та його діяльна натура непереборно рвалася до живої справи, й невдовзі за рекомендацією очільниці району, Героя праці Катерини Полатайло його обрали головою колгоспу в селі Плешкані. Ця доленосна в трудовій кар'єрі Дмитра Лисуна подія сталася у січні 1985 р. й збіглася з початковим етапом суспільних крутозламів⁷.

Дмитрові Олександровичу довелося звалити на себе нелегку ношу очільника господарства, котре на той час було одним із найвідсталіших у районі заведве не з усіх показників. Проте завдяки високій фаховості, унікальним організаторським здібностям і невгамовній енергії молодому голові за рекордно короткий час вдалося вивести колгосп на передові позиції⁸.

З року в рік зростала врожайність плешканівських полів і продуктивність ферм, поліпшувалися показники рентабельності. Після здобуття Україною незалежності розпочалися реформи в аграрній галузі й плешканівці відразу опинилися в авангарді цих справді доленосних змін. На старті нового етапу реформування села Дмитро Лисун ініціював створення сільгосппідприємства принципово нового типу. Таким у 1998 р. стало перше на Черкащині й одне із найперших в Україні приватне сільськогосподарське підприємство, що перебрало назву «Плешкані»⁹.

Дмитро Олександрович був щонайактивнішим учасником громадсько-політичного життя рідного краю й України. У 1990 р. Д. Лисун став членом Народного Руху України, ініціював відновлення роботи Плешканівської сільської ради, успішно представляв інтереси земляків і в Золотоніській районній, а згодом і в Черкаській обласній рада. Зрештою, Дмитро Олександрович наважився на штурм найвищих владно-державних вершин, висунувши свою

5 Трудова книжка Д. Лисуна. *Особ. архів Л. Лисун.*

6 Голиш Г. М. Дмитро Лисун: від Гірників до Плешканів : документальна повість, спогади. Черкаси : Вертикаль, 2020. С. 30–32, 38–49.

7 Державний архів Черкаської області (далі - ДАЧО). Ф. Р-5065. Оп. 1. Спр. 163. Арк. 10.

8 ДАЧО. Ф. Р-5065. Оп. 1. Спр. 163. Арк. 1–22.

9 Матеріали поточного архіву ПСП «Плешкані».

кандидатуру на виборах у Верховну Раду України. Вперше це було в 1994, а потім у 1998 році. Він запропонував доволі оригінальну, достатньо дієву й позбавлену зайвої риторичності передвиборчу програму. Однак стати парламентарем на цих перегонах з різних об'єктивних причин Дмитру Олександровичу не випало. Утім, на плешканівського директора вже чекала інша владна посада.

Третього вересня 1998 р. було видано президентський Указ про призначення Д. О. Лисуна на посаду голови Золотоніської райдержадміністрації¹⁰. Утім, перш ніж дати згоду, треба було вирішити непросте питання щодо його наступника в Плешканях. З огляду на приватний статус господарства, Дмитро Олександрович запропонував очолити сільгосппідприємство своїй дружині – Людмилі Іванівні (на той час директорці місцевої школи) і вона дала згоду.

На високій посаді в Золотоноші, попри коротку управлінську каденцію, яскраво виявилися унікальна здатність Дмитра Лисуна забезпечувати успіх. Уже у своїй першій промові перед апаратом РДА Дмитро Олександрович, фахово схарактеризувавши непросту соціально-економічну ситуацію в районі, накреслив стратегічний план здолаття кризових виявів. У районі дуже швидко переконалися в тому, що в особі Дмитра Лисуна мають керівника, котрий діє за принципом: «Не словом, а ділом!»¹¹.

Уже на кінець року вдвічі скоротилася заборгованість із виплат заробітних плат і пенсій, проходило поетапне оздоровлення економіки, тривала газифікація сіл, забезпечувалося ритмічне функціонування соціально-культурної сфери¹².

Наведемо лише один факт, котрий яскраво характеризує Дмитра Олександровича як управлінця з масштабним мисленням і людиноцентристською філософією. Коли голові РДА стало відомо, що по-роділлі через недостатність фінансування лікарні змушені були витратити великі суми для придбання необхідних ліків, він миттєво ухвалив потрібне рішення й упродовж короткого часу ця проблема була залагоджена. А ще Дмитро Олександрович розпорядився, щоби до лікарняного меню породіль обов'язково включалося м'ясо (тоді як для інших категорій стаціонарних хворих цього не було передбачено)¹³. Про різногранність діяльності голови РДА переконливо засвідчують прийняті ним розпорядження, наприклад такі: 1) «Про районну програму соціальної допомоги самотнім непрацездатним та малозабезпеченим верствам населення»; 2) «Про районну програму патріотичного виховання населення, формування здорового способу життя, розвитку духовності та зміцнення моральних засад суспільства»; 3) «Про довгострокову програму екологічного оздоровлення басейну Дніпра в регіоні та поліпшення якості питної води»; 4) «Про раду з питань молодіжної політики при РДА»; 5) «Про заходи щодо всебічного розвитку функціонування української мови в регіоні» та ін.¹⁴. Однак управлінська каденція районного рівня виявилася для Д. Лисуна закороткою: вона тривала менше 14 місяців.

Після цього Дмитро Олександрович зосередився на керівництві своїм господарством у Плешканях, котре вже стало маяком аграрної галузі Черкащини. На полях сільгосппідприємства працювала висококласна імпортна техніка, застосовувалися найпередовіші технології, завдяки яким збиралися рекордні врожаї та досягалася висока продуктивність тваринництва. З огляду на успіхи господарства свої паї до його земельного фонду передали селяни Плешканів і сусідніх сіл Каленики, Гельмязів, Підставки, Безпальче та ін.

Не стояв Дмитро Олександрович і осторонь політичного життя. За рекомендацією Віктора Ющенка, Івана Зайця й Юрія Костенка він балотувався кандидатом у народні депутати від «Нашої України» на весняних виборах 2002 р. Утім і цього разу він програв вибори провладному висуванцеві. Дмитро Лисун узяв щонайактивнішу участь у подіях Помаранчевої революції, входив до регіонального штабу кандидата у президенти Віктора Ющенка та виступив одним із спонсорів київського Майдану. Уже після перемоги

10 ДАЧО. Ф. Р-5065. Оп. 1. Спр. 163. Арк. 5.

11 Безвихідних ситуацій не буває. *Вісник Золотоніщини*. 1998. 19 вересня. С. 1.

12 Жук Н. Виробництво для людей. *Вісник Золотоніщини*. 1999. 16 січня. С. 2.

13 Архівний відділ Золотоніської РДА. Ф. 1. Оп. 3. Спр. 128. С. 53.

14 ДАЧО. Ф. 6101. Оп. 1. Спр. 102–104.

Помаранчевої революції новообраний Президент України В. Ющенко звернувся до Д. Лисуна з листом, в якому, зокрема, зазначалося: «Знаю й високо ціную Ваш особистий внесок у нашу спільну справу. У вирішальний для України час Ви виявили високий патріотизм і громадянську відповідальність. Ваші мужність, чесність і самовідданість стали прикладом для багатьох наших співвітчизників. Вдячний Вам і переконаний, що ми завжди будемо працювати разом для України й українців. Віктор Ющенко»¹⁵.

Рік 2005 поставив Дмитра Олександровича на владний олімп Черкащини: у лютому його було призначено першим заступником голови Черкаської ОДА¹⁶. На нього було покладено величезне коло відповідальних обов'язків, але провідними в управлінській діяльності стали питання розвитку агропромислового комплексу, харчової та переробної промисловості. За управлінської каденції Дмитра Лисуна аграрна сфера Черкащини увійшла до трійки найуспішніших в Україні. Так, у 2005 р. на Черкащині було зібрано рекордний урожай зернових культур: понад 2 млн т. У першому кварталі 2006 р., порівняно з відповідним періодом попереднього року, виробництво молока в області зросло на 3,8%, м'яса – 4,3%, яєць – 14,4%¹⁷.

Однак Д. Лисун прагнув повернення до конкретної справи й зрештою, на початку квітня 2006 р., він написав заяву про звільнення за власним бажанням і, склавши свої повноваження, повернувся в Плешкані¹⁸.

На той час у сільгосп підприємстві в обробітку було понад 10 тис. га землі, налічувалося майже 3 тис. орендодавців, функціонувало п'ять молочнотоварних ферм, на яких утримувалося понад 5 тис. голів великої рогатої худоби, а також свиноферма (близько 10 тис. свиней). Машинно-тракторний парк був укомплектований майже винятково імпоротною технікою німецького та американського виробництва. У 2008 р. стала до ладу перша черга сучасного молочного комплексу з американським доїльним цехом «Карусель» – втілення давніх сподівань й справжнє дітище плешканівського директора.

У 2009 р. виробництво молока в ПСП «Плешкані» становило 11 тис. т, м'яса – 9 тис. т, зернових – 312 тис., цукрових буряків – 198 тис. т. Якщо вдатися до статистичних узагальнень, одержимо вражаючу цифру: за майже 25 років господарювання Дмитра Лисуна в Плешканях валове виробництво аграрної продукції зросло тут у 20 разів!¹⁹

Плешканівське господарство стало місцем паломництва для аграріїв мало чи не з усієї України. Побували тут і делегації із далекого зарубіжжя, зокрема, фермери із Франції та Німеччини.

У 2006 р. прийшло й визнання справді унікальних заслуг плешканівського керівника: йому було присвоєно почесне звання «Заслужений працівник сільського господарства».

На жаль, життя Дмитра Лисуна передчасно скінчилося у 30 липня 2010 р. й причиною смерті став обширний інсульт. Попри цю трагедію втрати керівника нині ПСП «Плешкані», яке очолює разом зі своїми синами Юрієм і Антоном заслужений працівник сільського господарства Людмила Іванівна Лисун, продовжує перебувати в поважному статусі аграрного лідера Шевченкового краю, що є найкращим пам'ятником Дмитрові Олександровичу²⁰.

Пам'ятають у нашому краї і внесок Дмитра Лисуна в розвиток українського спорту. Від 2010 р. в Черкасах на базі спорткомплексу «Будівельник» проводиться щорічний відкритий обласний турнір пам'яті Дмитра Лисуна з греко-римської боротьби серед юнаків.

15 Лист Президента України В. Ющенко до Д. Лисуна. *Особ. архів Л. Лисуна*.

16 ДАЧО. Ф. 6063. Оп. 1. Спр. 1579. Арк. 17.

17 Голиш Г. М. Дмитро Лисун: від Гірників до Плешканів : документальна повість, спогади. Черкаси : Вертикаль, 2020. С. 123.

18 Дмитро Лисун пішов у відставку. *Вечірні Черкаси*. 2006. 5 квітня. С. 2.

19 Голиш Г. М. Дмитро Лисун: від Гірників до Плешканів : документальна повість, спогади. Черкаси : Вертикаль, 2020. С. 136–137.

20 Гончар О., Сотніченко Ю., Лисун Л. Професійно і повсякчас. *Тваринництво України*. 2012. №6. С. 4–5.

Образ Дмитра Олександровича Лисуна живе в пам'яті його краян. Увічнено ім'я видатного організатора аграрного виробництва і в назві однієї з центральних вулиць Плешканів. За ухвалою правління Всеукраїнської громадської організації «Народна рада» Д. О. Лисуна було нагороджено (посмертно) Золотою зіркою Героя народу України – за видатний внесок у розбудову громадянського суспільства і підняття іміджу держави, справжній патріотизм і непохитну любов до рідної країни²¹.

Висновки

Таким чином, як впливає з наведених у статті фактів, в особі Дмитра Лисуна втілилися кращі риси невтомного трудівника й патріота України. Насамперед підкреслимо, що він став відомим в Україні як талановитий організатор сільськогосподарського виробництва, який завдяки новаторським підходам і втіленню у практику роботи кращих зразків світового досвіду забезпечував унікальні результати своєї господарської діяльності. Поряд із цим Д. Лисун демонстрував послідовну й неситну патріотичну позицію, постійно перебував на аванпостах громадсько-політичної діяльності. Він зажив слави і як відомий спортсмен, послідовний пропагандист здорового способу життя. Словом, його життєдіяльність можна розглядати як взірць служіння хліборобській справі й Україні.

Окреслена в цій розвідці персоналістична проблема з огляду на її актуальність та прикладну значущість має значні гносеологічні перспективи із залученням нових джерел та її диверсифікації.

References:

1. Archival Department of Zolotonosha DSA. F. 1. Op. 3. Spr. 128. [in Ukrainian].
2. D. Lysun's work record book. *Personal archive of L. Lysun*. [in Ukrainian].
3. DACHO. F. 6063. Op. 1. Spr. 1579. [in Ukrainian].
4. DACHO. F. 6101. Op. 1. Spr. 102–104. [in Ukrainian].
5. DACHO. F. R-5065. Op. 1. Spr. 163. [in Ukrainian].
6. Dmytro Lysun resigned. *Evening Cherkasy*. 2006. April 5. [in Ukrainian].
7. Golysh H. Interrupted years. *Cherkasy region*. 2020. July 29. [in Ukrainian].
8. Golysh H. M. (2020). Dmytro Lysun: from Hirnyky to Pleshkany : a documentary story, memoirs. Cherkasy: Vertical, 270 p. : photos. [in Ukrainian].
9. Gonchar O., Sotnichenko Y., Lysun L. (2012). Professionally and always. *Livestock of Ukraine*. №6. [in Ukrainian].
10. Letter from the President of Ukraine V. Yushchenko to D. Lysun. Personal archive of Lysun.
11. Materials from the current archive of the Pleshkani SSP. [in Ukrainian].
12. Miners. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki> (accessed April 30, 2025). [in Ukrainian].
13. State Archives of Cherkasy Oblast (hereinafter referred to as DACHO). F. R-5065. Op. 1. Spr. 163. [in Ukrainian].
14. There are no hopeless situations. *Bulletin of Zolotonosha*. (1998). September 19. [in Ukrainian].
15. Zhuk N. (1999). Production for people. *Bulletin of Zolotonosha*. January 16. [in Ukrainian].

Надійшла до редакції / Received: 09.05.2025

Схвалено до друку / Accepted: 25.07.2025

21 Голиш Г. Перерваний лет. *Черкаський край*. 2020.29 липня. С. 4.